

heten som følger faglig nederlag og suicid er en del av dette.

Det er lite oppmuntrende at språket som ble benyttet om pasientene nær vår egen tid på ingen måte gjenspeiler pasienten på en mer positiv måte enn i tidligere tider. Tekstanalysene viser eksempelvis hvordan press på kortere liggetider gir et journalspråk der psykotiske pasienter blir trukket inn i en pseudolikeverdighet der de blir mistenkliggjort for å sabotere den forhåndsbestemte utskrivningen.

Hvordan forteller så Aaslestad selv? Som leser blir jeg imponert av en klar, nærmest elegant fremstilling. Dette er et godt arbeid. *Pasienten som tekst* kom første gang ut i 1997 og har stadig vært etterspurt. Denne andre utgaven er i store trekk uendret, men inneholder en ny introduksjon der forfatteren setter boken inn i rammen av utviklingen på feltet humanistisk sykdomsforskning og «narrative based medicine».

Dette vil bli en norsk klassiker – en inspirasjon for kolleger med interesse for humanistisk medisinsk forskning. Den bør være obligatorisk i psykiatriutdanningen. Også klinikere i andre spesialiteter, som for eksempel allmenntidisin og indremedisin, vil ha nytte av å lese den. Dette er en bok for oss som skriver journaler – les den og tenk over hvordan du ordlegger deg om dine medmennesker.

Per Stensland
Sogndal legesenter
Sogndal

Tre små bøker om autisme

Mohlin M, Medhus M.
Høytfungerende autisme og Asperger syndrom
En innføring for voksne. 32 s, ill.
Oslo: Omnipax, 2005. Pris NOK 138
ISBN 82-530-2847-4

Mohlin M, Medhus M.
Slik kan det være å ha høytfungerende autisme og Asperger syndrom
30 s, ill. Oslo: Omnipax, 2005. Pris NOK 68
ISBN 82-530-2846-6

Mohlin M, Medhus M.
Martes bok
109 s, ill. Oslo: Omnipax, 2005. Pris NOK 138
ISBN 82-530-2845-8

De to første av disse tre er informasjonsbøker – en for barn og en for voksne. Den siste er en barnefortelling om en jente med Aspergers syndrom. De fremstår som en helhet, men kan også leses enkeltvis. Leserne kan være barn som selv har autisme eller Aspergers syndrom, og deres søsken, klassekamerater, foreldre og lærere. De er tenkt som utgangspunkt for dialog

mellom voksne og barn, og forfatterne har kalt dem «samtalebøker». De er pent innbundet og rikt illustrert.

Høytfungerende autisme og Asperger syndrom – en innføring for voksne er lettlest og kortfattet. Den er ryddig inndelt i kapitler. Innholdet er imidlertid noe fragmentert og uoversiktlig fremstilt. Forfatterne tar opp mange aspekter

ved autisme og Aspergers syndrom. Det er dessverre en tendens til at de mest sentrale og overordnede kjennetegnene ved tilstandene blir borte i beskrivelser av mer detaljerte problemer. Det er tydelig at Molin & Medhus har omfattende erfaring med barn med disse tilstandene, og de gir flere nyttige råd om hvordan man kan møte dem. Det hadde vært fint om det hadde vært med et kapittel om eksisterende oppfølgings- og behandlingstilbud, men det er positivt at boken avsluttes med forslag til videre lesning.

Slik kan det være å ha høytfungerende autisme og Asperger syndrom formidler hvordan det oppleves for et barn å ha autisme eller Aspergers syndrom. Man legger vekt på ressursene til disse barna – og fremhever at de først og fremst er som andre barn. Det er et viktig perspektiv. Heller ikke i denne boken vektlegges de mest sentrale kjennetegnene ved tilstandene.

Teksten er til tider vel ordrik og innholdet noe diffust fremstilt. Det er uheldig, spesielt med tanke på at den er beregnet på barn.

Martes bok handler om en jente med Aspergers syndrom som er på sommerferie. Gjennom historien om henne får vi innblikk i hverdagens utfordringer for en med syndromet. Mange situasjoner vil nok være gjennkjennelige for barn

som selv har Aspergers syndrom, og boken vil ha verdi som utgangspunkt for samtaler om egne opplevelser og vansker. Historien som helhet er noe stiv i form og språk, og vil nok for mange barn være lite engasjerende.

Vårt hovedinntrykk er at man ville ha tjent på bedre innholdsmessig og språklig bearbeiding. Forfatterne skal imidlertid ha honnør for at de har laget introduksjonsbøker om autisme og Aspergers syndrom. Det finnes ikke mye stoff på norsk som omhandler temaet på en lett tilgjengelig måte, spesielt ikke materiell som henvender seg til barn.

Elen Gjevik
Anett Kaale
Eili Sponheim
Klinikk for psykisk helse – barn og ungdom
Forskningsenheten
Ullevål universitetssykehus

Velferdsstaten er liv laga

Greve B, red.

The future of the welfare state
European and global perspectives. 161 s, tab, ill.
Hampshire: Ashgate, 2006. Pris GBP 53
ISBN 978-0-7546-4640-2

I denne boken drøftes velferdsstatens overlevelsesmuligheter i det 21. århundre, både i europeisk perspektiv og som modell for global utvikling. Den inngår i en serie som forlaget har kalt «Alternative voices in modern economy», og består av artikler av åtte forskjellige forfattere tilknyttet universiteter i Europa og USA. Begrenset bruk av formler og faguttrykk gjør artiklene fullt ut tilgjengelige for ikke-økonomer.

Felles for forfatterne er at de integrerer perspektiver fra statsvitenskap og sosiologi i diskusjonen av velferdsstatens økonomi. Dermed blir det tydeligere enn vanlig at økonomi ikke er en gren av matematikken, men av samfunnsfagene. Økonomiske beslutninger gjenspeiler gruppeinteresser, og økonomiske teorier bygger sjelden på generaliserbar, tung empiri, men desto oftere på tro og ønsker om hvordan samfunnet fungerer.

Kapitlene om alderspensjonsreformer og om de demografiske utfordringene i Europa er spesielt aktuelle for norske lesere. De går rett inn i debatten om regjeringen Stoltenbergs pensjonsreform. Det sosiologiske perspektivet gjør at man uten å henfalle til konspiratorisk tenkning, kan skjønne at det kan være lurt å snakke mye om «eldrebølgen» hvis man vil endre pensjonsordningene. Bildet av bølgen skaper «kriseforståelse» i befolkningen, og svekker tilliten til folketrygden. Det åpner for reformer og «mer marked, mindre stat».

Ifølge forfatterne handler ikke valget mellom alderspensjonsmodeller om hva samfunnet har penger til, men om hvordan samfunnet fordeler sine rikdommer. Noen vil prioritere velferdsstatens tradisjonelle mål om størst mulig sosial trygghet og økonomisk utjevning mellom klasser og gene-